

תקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018

פרק י"ד: מומחים

מומחים מטעם בעלי הדין

87. (א) רצה בעל דין להוכיח עניין שברפואה, יצרף לכתב טענותיו חוות דעת של מומחה בתחום מומחיותו.

(ב) הגיש תובע חוות דעת בעניין שברפואה, רשאי נתבע לשלוח לו דרישה בכתב להעמיד את נושא חוות הדעת לבדיקה בידי מומחה מטעמו; נדרש תובע כאמור, ייעתר לדרישה בלא דיחוי, זולת אם קיימת הצדקה לסירוב; חוות הדעת תומצא לתובע גם אם לא הוגשה לבית המשפט.

(ג) רצה תובע לחלוק על חוות דעת מומחה בעניין שברפואה שצורפה לכתב ההגנה, יגיש חוות דעת נגדית בתוך שישים ימים מהיום שהומצאה לו חוות הדעת או בתוך זמן אחר שהורה עליו בית המשפט.

(ד) בית המשפט רשאי, אם מצא הצדקה לכך, לפטור בעל דין מצירוף חוות דעת בעניין שברפואה לכתב הטענות או לדחות את מועד הגשתה; התובע והנתבע יבקשו את הפטור או את הדחייה כאמור לכל המאוחר עם הגשת כתב התביעה וכתב ההגנה בהתאמה.

(ה) רצה בעל דין להוכיח עניין שבמומחיות, שאינו עניין שברפואה, יגיש לבית המשפט חוות דעת של מומחה לאותו עניין לא יאוחר מתשעים ימים לפני המועד שנקבע לשמיעת ראיות או במועד אחר שהורה עליו בית המשפט.

(ו) רצה בעל דין שנמסרה לו חוות דעת כאמור בתקנת משנה (ה), להגיש חוות דעת מטעמו כראיה במשפט באותו עניין, יגיש אותה לבית המשפט לא יאוחר משלושים ימים לפני המועד שנקבע לשמיעת ראיות או במועד אחר שהורה עליו בית המשפט.

(ז) חוות דעת המוגשת לבית המשפט לפי תקנה זו תיערך לפי סעיף 24 לפקודת הראיות ותצורף רשימת האסמכתאות שהמומחה מסתמך עליהן; אסמכתאות שלא ניתן לאתרן בנקיטת אמצעים סבירים, יצורפו לחוות הדעת.

(ח) בעל דין המגיש חוות דעת של מומחה מטעמו ידאג להתייצבותו לחקירה בבית המשפט, זולת אם בעל הדין שכנגד הודיע שהוא מוותר על חקירתו.

(ט) לא יוגשו מטעם בעלי הדין חוות דעת נוספות מעבר לחוות הדעת שניתן להגיש לפי תקנה זו, אלא באישור בית המשפט.

מומחה מטעם בית המשפט

88. (א) בלי לגרוע מתקנות המומחים, בית המשפט רשאי בכל עת למנות מטעמו מומחה, כמה מומחים או צוות של מומחים למתן חוות דעת בעניין שבמומחיות, ולתת מזמן לזמן הוראות והנחיות בנוגע למילוי התפקיד.

(ב) בהחלטתו למנות מומחה מטעם בית המשפט ישקול בית המשפט, בין השאר, את שווי נושא התביעה, עניינה, היקף וסוג המחלוקת שבין בעלי הדין או שבין המומחים מטעם בעלי הדין.

(ג) מונה מומחה מטעם בית המשפט והוגש באותו עניין גם חוות דעת מומחים מטעם בעלי הדין, לא ייחקרו המומחים מטעם בעלי הדין, זולת אם הודיע בעל דין על רצונו לחקור את כולם או מקצתם; הודיע כך בעל דין, ייחקרו המומחים כאמור באופן ובהיקף כפי שיורה בית המשפט בהתחשב בנסיבות העניין, ובשים לב לחוות דעתו של המומחה מטעם בית המשפט ולעדויותו.

(ד) מונה מומחה מטעם בית המשפט בהסכמת בעלי הדין, יראו הסכמה זו כהסדר דיוני הכולל את ההוראות המפורטות להלן, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת:
(1) לא יוגשו חוות דעת מומחה מטעם בעלי הדין;
(2) יראו חוות דעת מומחה שהגישו בעלי הדין קודם למינוי המומחה מטעם בית המשפט, כאילו לא התקבלו כראיה.

העדר ניגוד עניינים

89. כדי למנוע מינוי מומחה מטעם בית המשפט המצוי בניגוד עניינים, תחול תקנה 16 לתקנות המומחים.

סמכותו של מומחה מטעם בית המשפט

90. מומחה מטעם בית המשפט רשאי לדרוש מבעל דין להעמיד לבדיקה את נושא חוות הדעת.

חוות דעת מומחה מטעם בית המשפט

91. (א) מומחה מטעם בית המשפט יגיש את חוות דעתו בתוך שישים ימים מיום שנודע לו על המינוי או במועד אחר שיורה בית המשפט.

(ב) חוות דעת מומחה מטעם בית המשפט תוגש בצירוף רשימת האסמכתאות שהוא הסתמך עליהן בחוות דעתו; אסמכתאות שלא ניתן לאתרן בנקיטת אמצעים סבירים, יצורפו לחוות הדעת.

(ג) בעל דין רשאי לבקש מבית המשפט רשות לשלוח למומחה שאלות הבהרה בנוגע לחוות דעתו, לא יאוחר מארבעה עשר ימים ממועד קבלת חוות הדעת; המומחה ישיב על שאלות הבהרה בתוך שלושים ימים ממועד קבלת החלטת בית המשפט ויראו את תשובותיו כחלק בלתי נפרד מחוות דעתו.

(ד) בעל דין רשאי לחקור מומחה מטעם בית המשפט ובלבד שהודיע על כך לבית המשפט ולבעלי הדין וביקש את הזימון לא יאוחר משיבת קדם-המשפט המסכמת; ניתנה חוות דעת המומחה לאחר סיום קדם-המשפט, יודיע בעל הדין על רצונו לחקור את המומחה ארבעים וחמישה ימים לפחות לפני המועד הקבוע לשמיעת הראיות או בתוך שבעה ימים ממועד קבלת חוות הדעת, לפי המאוחר.

שכרו והוצאותיו של מומחה מטעם בית המשפט

92. (א) בית המשפט רשאי להורות על שכרו והוצאותיו של מומחה מטעם בית המשפט ועל אופן תשלומם, לרבות בעניין המענה לשאלות הבהרה והחקירה בבית המשפט ולהטילם על בעלי הדין או על מי מהם.

(ב) בית המשפט רשאי להורות בכל עת לבעלי הדין או למי מהם, להפקיד ערובה, להבטחת תשלום שכרו והוצאותיו של המומחה מטעם בית המשפט או לשלם למומחה במישרין, ובגמר המשפט יחליט בית המשפט מי יישא בשכר ובהוצאות אלה.

(ג) לא נענה בעל דין להוראה לפי תקנה זו, רשאי בית המשפט למחוק את כתבי טענותיו או לדחות את הדין בתובענה למועד אחר עד שיקיים את ההוראה כאמור.

א-קיום הוראות

93. (א) בעל דין שלא צירף חוות דעת בעניין שברפואה לכתב טענותיו ובית המשפט לא פטר אותו מכך, לא רשאי להשמיע עדות של מומחה רפואי ולא יוכל להוכיח עניין שבמומחיות רפואית מטעמו לעניין הנדון, זולת אם היתה זו חוות דעת נגדית או אם בית המשפט סבר כי יש לאפשר לו לעשות כן מטעמים מיוחדים.

(ב) בלי לגרוע מסמכויות בית המשפט לפי תקנות אלה, בעל דין שלא נענה לדרישה או הוראה של בית המשפט לפי פרק זה או שלא נענה במידה מספקת, ואי-ההיענות היתה בלא הצדק סביר, לא ייזקק בית המשפט להוכחה של עניין שבמומחיות מטעמו לעניין הנדון.